

CALIDORE
STRING QUARTET

25 MAR. '18

BOZAR NEXT GENERATION

GROTE ZAAL HENRY LE BŒUF ·
GRANDE SALLE HENRY LE BŒUF

CALIDORE STRING QUARTET

JEFFREY MYERS, viool · violon
 RYAN MEEHAN, viool · violon
 JEREMY BERRY, altviool · alto
 ESTELLE CHOI, cello · violoncelle

PYOTR TCHAIKOVSKY

1840-1893

Strijkkwartet nr. 1, in D · Quatuor à cordes n° 1, en ré majeur, op. 11 (1871)

- Moderato e semplice
- Andante cantabile
- Scherzo: Allegro non tanto e con fuoco - Trio
- Finale: Allegro giusto - Allegro vivace

DMITRY SHOSTAKOVICH

1906-1975

Strijkkwartet nr. 9, in Es · Quatuor à cordes n° 9, en mi bémol majeur, op. 117 (1964)

- Moderato con moto
- Adagio
- Allegretto
- Adagio
- Allegro

12:00

einde van het concert · fin du concert

steun · soutien

Gelieve uit respect voor de artiesten en de muziek de stilte te bewaren. Schakel je gsm of elektronisch uurwerk uit en hoest niet onnodig. Het is verboden te fotograferen, te filmen en opnames te maken. Pour les artistes et la musique, merci de respecter le silence. Veuillez à éteindre téléphones portables, montres électroniques et à réprimer les toux. Il est interdit de photographier, filmer et enregistrer.

nl Met zijn open geest en eindeloze nieuwsgierigheid heeft het jonge Amerikaanse Calidore String Quartet reeds wereldwijd de harten veroverd. Het werd in 2010 in Los Angeles opgericht en genoot zijn opleiding bij o.m. het Emerson Quartet, David Finckel, Andre Roy, Gábor Tákacs-Nagy, Paul Coletti, Ronald Leonard en het Quatuor Ébène. Het ensemble brengt verfijnde muziekprogramma's, gekenmerkt door een grote muzikale diversiteit, en weet een unieke brug te slaan tussen Europese muziek en Amerikaanse energie en vreugde. Het kwartet is o.m. prijswinnaar van de ARD-Musikwettbewerb (München), ontving de Borletti Buitoni Trust Fellowship en neemt deel aan het BBC New Generation Artists Programme 2016-18. Het trad al wereldwijd op en debuteerde in 2016-17 onder meer in het Konzerthaus Berlin; bovendien is het voor drie jaar in residentie bij de Chamber Music Society in het New Yorkse Lincoln Center. Het Calidore String Quartet werkte samen met zijn collega's Emerson, Borodin, Vogler en Ébène, en met talrijke gewaardeerde artiesten zoals Jean-Yves Thibaudet, Joshua Bell, Paul Coletti, Ronald Leonard en Raphael Merlin. In 2015 verscheen zijn succesvolle debuut-cd met daarop strijkkwartetten van Mendelssohn en Haydn (CD Baby), een jaar later gevolgd door het album *Serenade*, met muziek van o.a. Hindemith, Milhaud en Stravinski, ter nagedachtenis van de 100e verjaardag van WO I (Hortus, The Musicians & The Great War).

Bij BOZAR focust het Calidore String Quartet op Russische muziek. Tsjajkovski componeerde zijn eerste (afgewerkte) strijkkwartet, het opus 11, in 1871. Weliswaar had hij reeds vanaf het begin van zijn carrière een voorkeur getoond voor opera en symfonische muziek, maar gezien zijn penibele financiële situatie had hij zich door Nikolaj Rubinstein - de directeur van het Conservatorium van Moskou waaraan Tsjajkovski sinds 1866 als

compositieleraar verbonden was - laten overtuigen om een concert te organiseren met eigen werk voor kleine bezettingen. Het kwartet werd gecomponeerd in functie van dit benefietconcert, dat op een groot succes uitdraaide. Vooral het tweede deel (*Andante cantabile*) is bekend, onder meer dankzij de talloze bewerkingen die gemaakt zijn voor de meest uiteenlopende instrumentencombinaties. Twee thema's treden op de voorgrond: enerzijds een volkslied uit Kamenka dat gekenmerkt wordt door een eenvoudige, maar melancholieke lyriek, en anderzijds een melodie van Tsjajkovski zelf, waarin een zangerige melodie in de eerste viool weerklinkt boven een chromatisch, pizzicato gespeelde dalende lijn in de cello.

Dmitri Sjostakovitsj schreef in 1962 zijn *Symfonie nr. 13, Babi Jar*, die bij haar uitvoering voor heel wat opschudding had gezorgd, niet in het minst omdat ze in de gezongen teksten verwijst naar het lijden van de joden, niet alleen onder de nazi's, maar ook in de Sovjet-Unie zelf. Dezelfde muzikale esthetiek van de symfonie vinden we terug in het *Strijkkwartet nr. 9*, dat in 1964 ontstond. Het karakter van het werk - bij momenten somber, dan weer gelukkig - is soms moeilijk vast te pinnen en houdt ook verband met dat ongrijpbare element in veel Sjostakovitsj' muziek, waarin vaak verborgen betekenissen en een diepe symboliek te vinden zijn. Je hoort in het *Strijkkwartet nr. 9* de uitdrukking van woede of onderdrukte spanning, hoewel er in de finale een zekere bevrijding van deze emoties doorklinkt. Het kwartet kende zijn première in de Kleine Zaal van het Conservatorium van Moskou, uitgevoerd door het Russische Beethoven Kwartet, dat nota bene bijna alle strijkkwartetten van de componist in première bracht. Sjostakovitsj droeg zijn werk op aan zijn tweede vrouw, Irina, met wie hij in 1962 in het huwelijk was getreden.

FR L'ouverture d'esprit et la curiosité sans limites du jeune quatuor à cordes américain Calidore ont déjà séduit le cœur du public à travers le monde entier. Fondé en 2010 à Los Angeles, il s'est notamment formé auprès du Quatuor Emerson, de David Finckel, d'André Roy, de Gábor Tákacs-Nagy, de Paul Coletti, de Ronald Leonard et du Quatuor Ebène. L'ensemble propose des programmes musicaux où se rencontrent raffinement, diversité et dialogue unique entre la musique européenne et l'énergie et la joie américaines. Le quatuor a notamment été lauréat du ARD-Musikwettbewerb (Munich), a reçu la Borletti Buitoni Trust Fellowship et participe au BBC New Generation Artists Programme. Il s'est produit dans le monde entier. En 2016-2017, il a fait ses débuts dans des salles telles que le Konzerthaus Berlin. De plus, il est en résidence pour une période de trois ans à la Chamber Music Society du Lincoln Center à New York. Le Calidore String Quartet a collaboré avec des quatuors tels qu'Emerson, Borodin, Vogler et Ébène, ainsi qu'avec de nombreux artistes renommés comme Jean-Yves Thibaudet, Joshua Bell, Paul Coletti, Ronald Leonard ou encore Raphaël Merlin. En 2015, un premier album consacré aux quatuors à cordes de Mendelssohn et Haydn (CD Baby) rencontre un grand succès. Un an plus tard suit *Serenade*, avec des œuvres notamment signées Hindemith, Milhaud et Stravinski, en hommage au centième anniversaire de la Première Guerre mondiale (Hortus, The Musicians & The Great War).

À BOZAR, le programme du Calidore String Quartet fait la part belle à la musique russe. En 1871, Tchaïkovski termine son premier quatuor à cordes, l'opus 11. S'il est vrai que, dès le début de sa carrière, il montre une prédilection pour l'opéra et la musique symphonique, sa situation financière difficile le pousse

– sous l'influence de Nikolai Rubinstein, directeur du Conservatoire de Moscou où Tchaïkovski était professeur de composition depuis 1866 – à organiser un concert d'œuvres pour ensembles de petite envergure, concert qui rencontre un grand succès. C'est dans ce cadre que le quatuor voit le jour. La deuxième section (*Andante cantabile*) en est la plus connue, notamment grâce aux innombrables arrangements réalisés pour les combinaisons instrumentales les plus diverses. Deux thèmes se trouvent à l'avant-plan : d'une part une chanson populaire de Kamenka caractérisée par un lyrisme simple mais mélancolique, d'autre part une mélodie de Tchaïkovski lui-même, confiée au premier violon et accompagnée par un chromatisme descendant en pizzicato au violoncelle.

Dimitri Chostakovitch a composé sa *Symphonie n° 13, Babi Yar*, en 1962. À sa création, l'œuvre a fait couler beaucoup d'encre, en grande partie à cause des textes chantés qui évoquent la souffrance des Juifs, non seulement sous le régime nazi, mais aussi en Union soviétique. Cette même esthétique musicale se retrouve dans le *Quatuor à cordes n° 9*, dont la genèse remonte à 1964. Le caractère de l'œuvre – tantôt sombre, tantôt heureux – est parfois difficile à appréhender et rappelle ce côté insaisissable qui marque la plupart des œuvres de Chostakovitch, où l'on trouve souvent des significations cachées et une profonde symbolique. Le *Quatuor à cordes n° 9* exprime une colère ou une tension refoulées, qui, dans le finale, semblent déboucher sur une forme de libération. L'œuvre a été créée dans la Petite Salle du Conservatoire de Moscou par le Quatuor Beethoven, qui a d'ailleurs créé presque tous les quatuors à cordes du compositeur. Chostakovitch a dédié l'œuvre à sa seconde femme Irina, qu'il a épousée en 1962.